

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie reptielen

Boa constrictor

Boa constrictor

De boa constrictor is een van de meest gehouden wurgslangen. Het is een fraai getekende slang die in verschillende kleurvarianten wordt gekweekt. Boa's worden, afhankelijk van de soort, zo'n een tot maximaal vier meter lang. De kleinere, rustige soorten zijn geschikt voor de beginnende slangenhouder. Bedenk u wel dat de boa geen knuffeldier is!

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de boa constrictor het huisdier is dat u zoekt.

Algemeen

De boa constrictor (*Boa constrictor*) is een wurgslang die voorkomt van Noord-Mexico tot in Midden-Argentinië. Deze slangen leven solitair. Ze leven in tropische bossen maar ook op drogere vlaktes of op landbouwgrond. Sommige exemplaren wonen op de grond, andere in bomen. Boa's worden, afhankelijk van de soort, zo'n een tot maximaal vier meter lang. Deze slangen kunnen behoorlijk oud worden. Ze halen vaak de twintig en er zijn zelfs boa's die ouder dan vijftientig jaar zijn geworden.

Verschillende varianten

Er bestaan diverse soorten van de boa constrictor. De echte *Boa constrictor* of roodstaartboa is één van de grotere soorten. Deze kan in extreme gevallen wel vier meter lang worden, maar een gemiddelde van 2,5 meter voor mannen en 3 meter voor vrouwen is gangbaar. Er zijn ook kleinere soorten zoals de Midden-Amerikaanse boa constrictor (*Boa imperator*). Deze slangen zijn over het algemeen vrij rustig van aard en worden ongeveer 1,60 meter lang.

Soms komen soorten in verschillende landen voor, zij kunnen echter per gebied van elkaar verschillen in karakter en lengte. Er komen in gevangenschap veel kruisingen van soorten voor. Daarnaast worden er allerlei verschillende kleurvormen gekweekt. De 'gewone' *Boa constrictor* heeft vooral bruintinten, maar bij kwekers vindt u ook vele kleurvarianten zoals hypo, pastel en albino.

Van nature

Boa's zijn vooral 's nachts actief en gaan dan op zoek naar kleine zoogdieren, vogels en hagedissen. Ze kunnen niet horen maar gaan af op trillingen die door de grond worden doorgegeven. Om zijn prooi te vinden gebruikt de boa warmtesensoren, die boven zijn lip zitten. Ook kan hij de lucht 'proeven' met een speciaal orgaan in het monddak, het orgaan van Jacobson. De boa wacht rustig tot er een prooi langskomt, grijpt hem en doodt hem door zich eromheen te draaien en de prooi te verstikken. Daarna slikt hij zijn prooi in zijn geheel door. Gemiddeld vangen wilde boa's eens in de twee maanden een prooi. Na de maaltijd trekken ze zich een aantal weken terug voor de vertering en een vervelling, voordat ze weer op jacht gaan. Een boa vervelt gemiddeld vijf tot zeven keer per jaar. Jonge dieren zullen vaker per jaar vervellen. Ook na een besmetting van uitwendige parasieten kan een vervelling volgen.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een terrarium komt heel wat kijken. In het Praktische document over 'Het terrarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken en worden de gebruikte termen nader uitgelegd.

Een boa leeft het liefste alleen. Als u toch meerdere boa's bij elkaar wilt houden, dan heeft u een extra groot terrarium nodig en kiest u voor slangen van dezelfde grootte. Bij het samenhouden van boa's van verschillende grootte bestaat namelijk het risico op kannibalisme.

Het terrarium moet stevig zijn en op slot kunnen, want slangen zijn erg goed in ontsnappen. Overweeg om een terrarium te kiezen waarvan de deuren automatisch sluiten. Kies een rustige plek, zo mogelijk trillingsvrij en uit de felle zon.

De afmetingen van de bak zijn afhankelijk van de slang. Het helemaal uit kunnen strekken van hun lichaam behoort tot de natuurlijke behoeften van een slang. Wetenschappelijke onderzoeken laten

zien dat het houden van slangen in te kleine verblijven schadelijk is voor het dierenwelzijn. Verblijven die te klein zijn om zich in uit te strekken worden in verband gebracht met meer stress, gedragsproblemen en een groter risico op ziekte.

Bedenk dus goed of het voor u praktisch haalbaar is om een boa in huis te houden. Hoe groot kan de soort worden die u graag zou willen hebben? Een echte Boa constrictor kan in extreme gevallen vier meter lang worden; een Boa imperator daarentegen wordt gemiddeld 1,60 meter lang. Heeft u plaats voor een voldoende lang terrarium? Zo niet, kies dan voor een andere (slangen)soort.

Boa's moeten daarnaast de hoogte in kunnen, waarbij de dieren die in bomen leven het hoogste verblijf nodig hebben. Ook hebben boa's behoefte aan een klimtak. Verder kunt u het leefoppervlak vergroten door op halve hoogte in het terrarium een plank aan te brengen waar de boa op kan liggen.

Als bodembedekking kunt u bijvoorbeeld kranten, schors of turfstrooisel gebruiken. Slangen hebben graag een schuilplaats, bijvoorbeeld een grote omgekeerde plantenpot, grote stronken of commercieel verkrijgbare grotten.

In het terrarium dient altijd een goedgevulde waterbak aanwezig te zijn. Die moet zo groot zijn dat de slang er in zijn geheel en helemaal ondergedompeld in kan liggen (voor een volwassen Boa constrictor zal dit dus een flink grote bak moeten zijn). De slang zal zeker tijdens het vervellen vaak het water in gaan. De waterbak moet gemakkelijk schoon te maken zijn.

Om het terrarium te verlichten kunt u TI-licht gebruiken of daglichtlampen die zo'n twaalf uur per dag aan blijven. Boa's lijken baat te hebben bij een laag percentage UV-b licht, gedurende twaalf uur per dag en aangeboden op voldoende afstand van de slang (volg daarbij de instructies van de fabrikant).

In het terrarium moeten verschillende warmtezones zijn zodat de slang kan kiezen waar hij wil liggen. De temperatuur moet tussen de 26 en 35 graden Celsius liggen, met 's nachts een minimumtemperatuur van 20 graden en bij voorkeur 24 tot 26 graden. Als verwarming is een warmtelamp geschikt, maar let wel op dat de slang zich er niet aan kan branden. De boa heeft een vochtigheidsgraad tussen 60% en 85% nodig. Een thermometer en een hygrometer zijn noodzakelijk om het klimaat in de bak te kunnen controleren. Zorg ook voor voldoende ventilatie.

Verzorgen en hanteren

Boa's kunnen vrij tam worden en ze zijn in de regel niet agressief. Deze wurgslang is niet giftig maar kan, als hij zich bedreigd voelt, wel degelijk bijten. Tijdens het vervellen zijn boa's eerder geneigd om te bijten omdat ze dan kwetsbaar zijn, en doordat de huid voor hun ogen verdikt en ondoorzichtig wordt, kunnen ze dan niet zien. Ook in het donker kunt u de boa beter met rust laten. Verder dient u er rekening mee te houden dat een vrouwtje met jongen behoorlijk agressief kan zijn.

Een ander risico is dat deze sterke wurgslang uw hand voor voer aanziet; hij kan namelijk erg slecht zien. Daarom is het verstandig om, als u de boa moet hanteren, handen en armen te wassen zodat er geen geur van voedseldieren aan zit. Gebruik een slangenhaak of til de boa met twee handen op. Til slangen groter dan twee meter met meerdere personen. Beweeg rustig maar aarzel niet. Heeft u een jonge boa, wen hem dan rustig aan vastpakken. Hang een boa niet om uw nek. Als de slang denkt te vallen, probeert hij meer houvast te krijgen en zal hij zich steeds strakker klemmen.

Natuurlijk moet u de boa uit de buurt van kinderen en huisdieren houden. Een goed (boa- én kindbestendig) slot op het terrarium is dan ook een must.

Slangen kunnen de Salmonella bacterie bij zich dragen, die schadelijk is voor mensen. Was daarom goed uw handen voor en na het hanteren van de slang of het schoonmaken van de kooi.

Ruim uitwerpselen en resten van vervelling op en controleer regelmatig het klimaat. De bodem moet minimaal een keer per week verschoond worden. Een paar keer per jaar dient het hele terrarium leeggehaald en goed schoongemaakt te worden. Het water moet liefst dagelijks, maar minimaal driemaal per week ververs worden.

Voeding

U kunt uw boa voeren met dode muizen en ratten. Levende prooidieren voeren is op basis van de Wet dieren niet toegestaan. U kunt diepgevroren voedseldieren gebruiken die u op kamertemperatuur geeft. Bied het voer liefst aan met behulp van een voedertang. Jonge boa's eten eens per week. Volwassen exemplaren voert u eens per twee tot vier weken, dit is afhankelijk van de leeftijd en het formaat van de prooidieren die hij te eten krijgt. Het gebruik van een voerplank zorgt ervoor dat de slang geen bodembedekking binnenkrijgt tijdens het eten.

Voer het voederritueel altijd op dezelfde manier uit, zodat uw boa leert dat dit de enige situatie is waarin hij mag bijten. Wanneer u meerdere slangen heeft, moeten de dieren tijdens het voeren altijd uit elkaar gehaald worden. Het is namelijk erg moeilijk om wurgslangen weer uit elkaar te halen als ze zich om dezelfde prooi klemmen.

Voortplanting

Er is ervaring nodig om mannetjes en vrouwtjes van elkaar te kunnen onderscheiden. Mannetjes zijn meestal wat kleiner dan vrouwtjes en hebben een dikkere staartwortel. Als u zeker wilt zijn, kunt u het geslacht bij een dierenarts laten bepalen.

De vrouwtjesboa kan sperma in haar lichaam opslaan en zo de bevruchting uitstellen. Daardoor worden de jongen soms pas tien maanden na de paring geboren. Het vrouwtje broedt de eieren in haar lijf uit. Dit duurt minstens 120 dagen. De eieren hebben een dun vlies dat bij de geboorte openscheurt. Boa constrictors krijgen vijftien tot veertig jongen per keer. Ze zijn bij hun geboorte dertig tot zestig centimeter lang. Na één tot twee weken vervellen ze, daarna kunt u beginnen met voeren. De jonge slangen groeien in het begin erg snel en met tweeënhalft tot vijf jaar zijn ze volwassen.

Ziekten en aandoeningen

Een zieke boa beweegt minder, eet niet of heeft een dofte kleur. Klimaat en hygiëne zijn erg belangrijk voor een goede gezondheid. Door een te lage vochtigheidsgraad kunnen problemen ontstaan bij het vervellen. Ook schimmels en bacteriën die de huid aantasten hebben vaak te maken met het klimaat in het verblijf en met hygiëne.

Een nare aandoening is stomatitis of mondrot. Dit is een bacteriële infectie in de mond die witte plekken veroorzaakt en het weefsel aantast. Boa's kunnen last hebben van parasieten zoals teken, mijten of wormen. Darminfecties en infecties van de luchtwegen komen ook voor. Soms braken boa's hun voedsel weer uit. Dit kan allerlei oorzaken hebben zoals te grote voedseldieren, verkeerde klimaatomstandigheden, stress of darmziekten. Bij boa's komt de ziekte Inclusion Body Disease (IBD) voor. Dit is een besmettelijke, ongeneeslijke virusziekte die onder andere zenuwproblemen veroorzaakt. Uiteindelijk zal het dier hieraan overlijden. Raadpleeg bij twijfel over de gezondheid uw dierenarts. Niet elke dierenarts kan een boa behandelen. Zoek een dierenarts met kennis van reptielen vóórdat uw dier iets gaat mankeren of laat u doorverwijzen.

Benodigde ervaring

Voor de beginnende slangenhouder is met name de kleinere *Boa imperator* geschikt. Deze soort is vrij rustig en niet snel ziek. Om de grotere soorten te hanteren heeft u meer ervaring nodig. Laat u wel goed voorlichten, ook over de opzet van het terrarium. U kunt bijvoorbeeld informatie inwinnen bij een reptielenvereniging of terrariumspeciaalzaak. Slangen kunnen af en toe gehanteerd worden, maar het zijn geen knuffeldieren.

Aanschaf en kosten

Een boa koopt u bij een terrariumspeciaalzaak of bij kwekers. De *Boa constrictor* valt onder CITES Bijlage II, de ondersoort *Boa constrictor occidentalis* onder CITES Bijlage I. Het doel van CITES is om de handel in bedreigde dier- en plantensoorten en de producten daarvan te reguleren. Vraag bij aankoop om de CITES- of overdrachtspapieren. Heeft u een huurwoning, ga dan na of het houden van een boa is toegestaan. Bekijk voor meer informatie het Praktische document CITES.

Zorg dat het terrarium ingericht klaar staat voor u een boa koopt.

De aanschafkosten van een boa liggen nogal uiteen. Gemiddeld ligt de prijs rond 100 euro, maar voor speciale kleurvarianten wordt veel meer gevraagd. Daarnaast zijn er aanschafkosten van het terrarium en bijbehorende spullen. Ook de verlichting en verwarming van het terrarium kost geld, dat kost al snel enkele honderden euro's. Voor voedseldieren bent u per slang enkele tientallen euro's per jaar kwijt. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt.

Aandachtspunten

- Wie zorgt er in uw vakantie voor uw boa? Dit is geen huisdier waar elke buurvrouw wel op wil passen... Regel dit vóórdat u een boa aanschaft.
- Sluit u aan bij een terrariumvereniging: het is gezellig en u kunt er advies inwinnen.

Kijk voor informatie over de bronnen van deze huisdierenbijsluiter op www.licg.nl

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: februari 2024

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl